

HINA-AMA

Miyatlu an Liblu

Ifugao of Mountain Province

Published by
the Summer Institute of Linguistics
in cooperation with
the Bureau of Public Schools
and
the Institute of National Language
of
the Department of Education
Manila, Philippines
1959

SUMMER INSTITUTE OF LINGUISTICS
PASIGI, MALAYALAN
BUKIDNON, PHILIPPINES

PREFACE

This is the third of a series of three graded primers designed to introduce to non-literate Ifugaos the skill of reading in their own mother tongue. It is hoped that these primers will aid in developing the program of vernacular education as proposed by the Department of Education.

The Ifugao orthography which appears in this series of primers is as follows: a, b, k, d, e, g, h, i, l, m, n, ng, o, s, t, u, w, y. Hyphen (-) represents a double glottal stop occurring intervocally, or single glottal stop following consonants. The pronunciation of these symbols, though varying in different Ifugao dialects, is roughly equivalent to that of the corresponding symbols in the National Language.

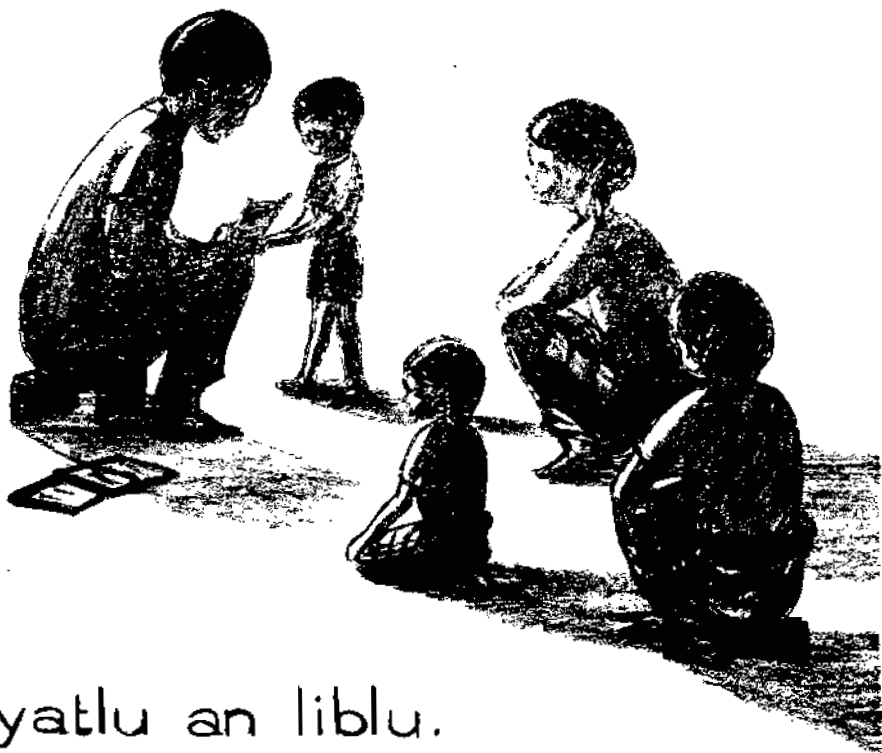
These primers were prepared by members of the Summer Institute of Linguistics. Special acknowledgement is due Mr. Abelardo B. Cayong, Principal-in-charge, Banaue District for his valuable assistance in the preparation and checking of these materials.

The paper used in this primer was donated by the United States Information Service.

March, 1959
c. 650

See - 168-121-100

hina-ama

miyatlu an liblu.

immedah Pepe i Nena hi iskol.

nanganda e ya ahida ume.

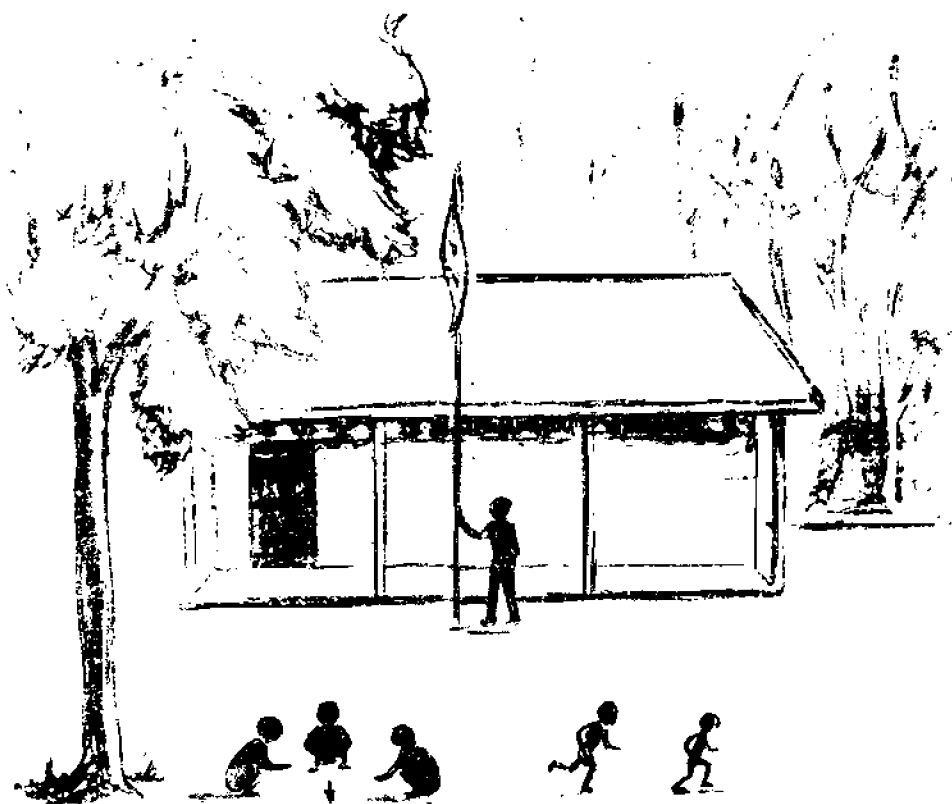
hi inada ya hi amada ya adida ume.

wadadah dih baleda.

wada nan tamudah di.

nan u-unga ya eda muniskol.

immedan amin hi iskol.

immalida nan u-unga.

wada nan bihtulu hi iskol.

oha nan bihtulu.

muntudtudu nan bihtulu hinan u-unga.

waday libluda.

mumbahada hinan libluda.

muntudokda bo.

mumbobolada ya ahida umeh baleda.

imme nan u-unga hi baleda.

waday tamuda hidi.

aminda nan tatagu ya immeh habal.

munhabalda.

nunhabal hi Pepe ya hi amana.

mumbo-a hi Bugan.

mumbo-ah nan lapne.

e bo mumbo-a hi Nena.

mumbo-ada nan hinina.

nan inaonda ya immeh habal.

e alan inaonda nan lapne.

waday tamun amaonda hi habal.

ena alan nan unah.

tuwe nan udan.

immedan amin hi bale.

immali nan udan.

munha-ang hi inada hi baleda.

munha-ang hi bogah.

nangandan hina-ama.

mun-ay-ayyamda an duwa.

immali han imbabalen Dudduli.

mumbobolada nan u-unga an amin.

umeda ad-uwani hi malkadu.

umedan hina-ama.

immeda nan dakol an tatagu hidi.
dakol di mahubliyan hinan malkadu.
waday bogah ya ahin ya mihda.
hi Dudduli ya hubliyana nan bogah.
hi Gumihid ya hubliyana nan mihda.
hubliyan Dumigi nan ahin.
hubliyanda an amin.
immeda nan tatagu hi baleda.

nan u-unga ya eda muniskol.

immedah iskol ad-uwani.

muntudtudu nan bihtulu.

mumbahada ya muntudokda.

mumbobolada ya ahida umeh baleda.

immeda hi baleda.

waday tamuda hi habal.

munhabalda nan hinama.

nunhabal hi Gumihid.

mumbo-a hi Bugan hi lapne.

mumbo-ada nan hinina.

tuwe nan udan.

umedan amin hi bale.

munha-ang hi ina hi bogah.

nangandan amin.

wadadah di hi bale.

immalida hinan malkadu.

dakol di mahubliyan.

hubliyanda nan ahin ya nan mihda.

adida hubliyan nan libluda.

aminda nan tatagu ya immeh baleda.

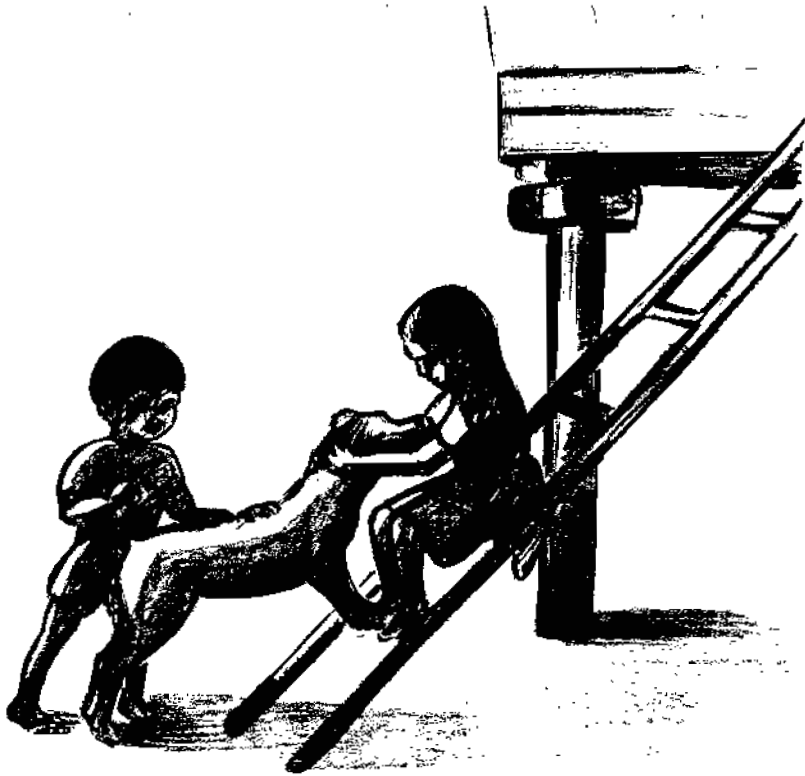
waday tamudah di.

a ba da ha la ma
na nga ta wa ya
e le me ne pe we
i di gi hi li mi ni
u bu du gu lu mu tu
o bo

an dan gan han
lan nan ngan
im him
in hin min
gah nah
bih mih
mun nun

ahin	amin
oha	bola
unah	bogah
umedan	tuwe
bihtulu	mihda
immali	tatagu
nangandan	nunhabal

immeda nan u-unga hi balen Nena.
dakolda nan u-unga hi baleda.
wadah Pepe hidi.

waday ay-ayyamonda.

waday kahu.

waday bolan Nena.

mun-ay-ayyamda nan u-unga an amin.

mumbobolada.

ay-ayyamonda nan kahu.

e alan nan kahu nan bola.

ay-ayyamon nan kahu nan bola.

wada nan payo.

immeda nan hinina hinan payo.

mumbalbal hi inan Nena hidi.

mumbalbal bo hi Nena.

mumbalbalda hinan payo.

mumbalbalda hi lubangdan hina-ama.

mumbalbalda hi dakol an lubang.

mun-amoh hi Nena hinan payo.

mun-amoh bo hi inana.

immedan hinina hi baleda.

umedan hinama hi payo.

eda mun-amoh.

waday tamuda hinan payo.

umeda muntamuh di ad-uwani.

dakol di tatagu an immeh di.

mumbogeda Dudduli i Bugan.

e mumboge bo hi Nena.

mumbogeda hi page.

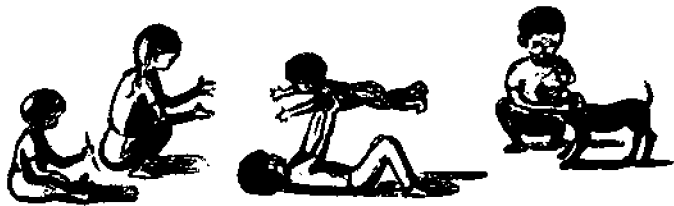
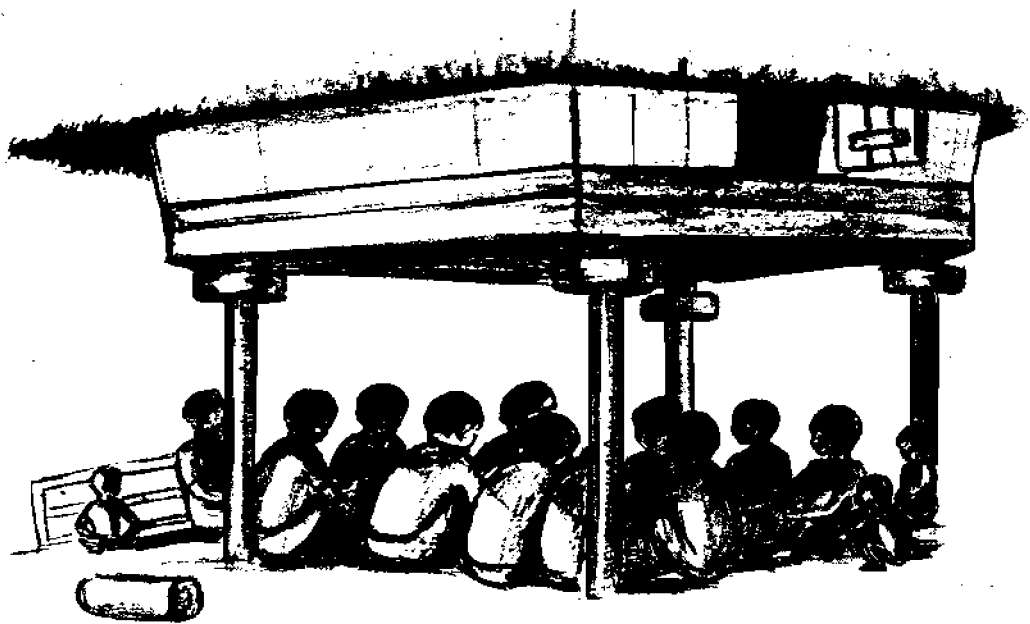
dakol di tamudah nan payo.

imbogeda an amin nan page.

nagibbuh di tamuda.

mun-amohda ya ahiba umeh baleda.

immedah baleda.

immeh Bugan ya hi Nena.
immedah balen Dudduli.
hinagida Dudduli i Bugan.
hi inaon Nena hi Dudduli.

eda mun-ay-ayyam hi balen Dudduli.

wadah dih Gumihid.

dakolday tatagu hidi.

iban Gumihid hi Dumigi.

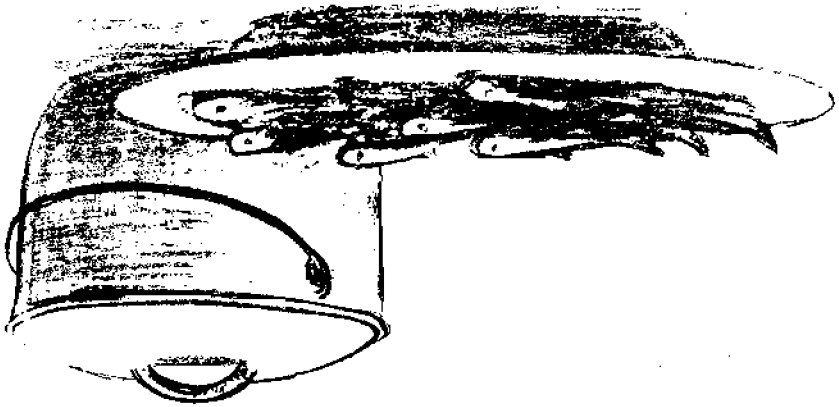
mun-ay-ayyamda an amin.

mumbobolada nan u-unga.

waday iban Pepe.

waday ibana an babai.

ma-id ha ihdada ad-u-wani.
imme nan jalaki himan payo.
ena alan nan ihda hi payo.

dakolday dolog hinan payo.

e manolog nan lalaki.

inyena nan dolog hi baleda.

imme nan babai hinan habal.

ena alan nan lapne.

e mumbo-a nan babai.

inyena nan lapne hi baleda.

waday ihdada ad-uwani.

adida munha-ang ad-uwani.
ma-id ha kayiw hi baleda.
waday kayiw hi billid.

immeda nan duwan linalaki.

immeda hinan billid.

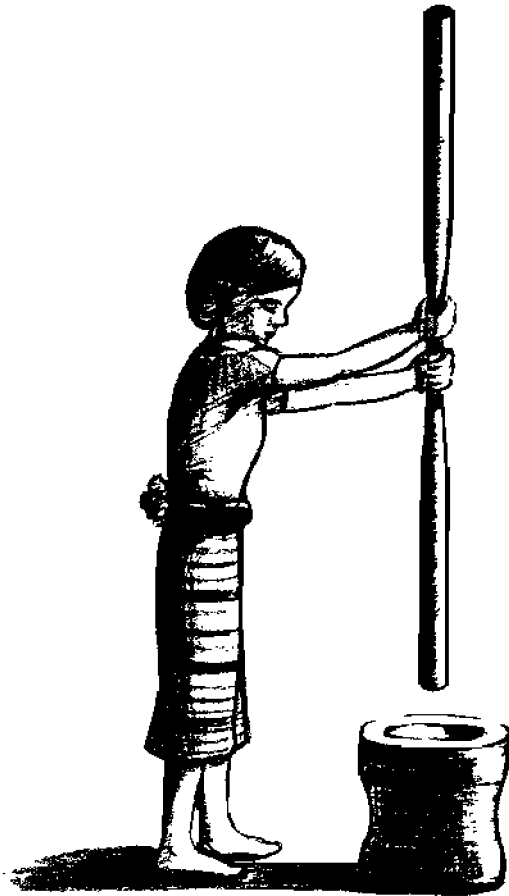
dakol di kayiw hidi.

eda mangayiw.

inyeda nan kayiw hi baleda.

dakol di kayiwda.

waday kayiw ta munha-angda.

ma-id ha iha-angda.

waday pageda.

waday page hi baleda.

e alan nan binabai nan page.

eda mumbayu nan binabai.

mumbayuda hi page.

mumbayuda ya ahida munha-ang.

mumbayuda Dudduli i Bagan.

nagibbuh e ya ahida munha-ang.

waday bogahda.

iha-ang Bagan nan bogah.

tuweda nan tatagu.
umedah balen Dudduli.
dakolday tatagu an immali.

iha-ang Dudduli nan bogah.

iha-angna bo nan dolog.

manganda nan tatagu.

nan ihdada ya dolog.

nanganda an amin.

umedah baleda.

tuwe udan.

immeda ya ahi immudan

mun-ay-ayyamda nan u-unga.
ay-ayyamonda nan kahu.
waday bolan Nena bo.
dakolda an mun-ay-ayyam.
eda mumbalbal hi dakol an lubung.
mumbalbalda hi lubungdan hina-ama.
eda mumbogeya ahida mun-amoh.
mumbogeda hi page.
imbogeda an amin nan page.
mun-amohda nan hinina.
ma-id ha ihdada ad-uwani.
dakolday dolog hinan payo.

e manolog nan lalaki.
ena alan nan ihda.
waday kayiw hi billid.
inyen nan duwan linalaki nan kayiw.
ma-id ha iha-angda.
e mumbo-a nan babai.
inyena nan lapne hi baleda.
inyen Dudduli nan lapne.
waday pageda bo.
mumbayu nan iban Bagan.
nagibbuh e ya ahida munha-ang.
iha-angna nan dolog ta ihdada.

a ba da ha ka la ma
na nga pa ta wa ya
e ge le me ne pe we ye
i di gi hi ki li mi ni
u bu du gu hu lu mu tu
o bo yo

an ban dan gan han
lan nan ngan wan
im him
in hin min
bal mal
gah nah
len yen
bih mih
mun nun

kahu	tamun
page	payo
iban	ibana
inyen	inyena
duwan	lalaki
imbogeda	bogahda
hinagida	tuweda
nunhabal	malkadu